

Juridiska fakultetsstyrelsen
Universitetslektor Niklas Selberg

Infrastrukturdepartementet

Remiss: Promemoria Genomförandet av mobilitetspaketet

I2021/02074

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som har anmodats att yttra sig över rubricerad promemoria, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av universitetslektor Niklas Selberg.

Sammanfattande bedömning

Fakultetsstyrelsen välkomnar i allt väsentligt promemorians förslag om nationella genomförandeåtgärder med anledning av EU:s mobilitetspaket.

Utöver nedanstående kommentarer har fakultetsstyrelsen ingen erinran mot promemorians beskrivning av EU-rätten samt gällande svensk rätt respektive promemorians problembeskrivning, ställningstagande till behovet av författningsändringar samt författningsförslagets utformning.

Promemorians analyser är underbyggda och dess slutsatser följer av beskrivningen av EU-rätten och befintlig svensk rätt.

Promemorian kan således ligga till grund för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Generella synpunkter

Fakultetsstyrelsen instämmer i promemorians mest centrala bedömningar, dvs. definitionen av cabotage, uppgiftsfördelningen mellan Transportstyrelsen och Arbetsmiljöverket, sanktionsavgifternas storlek samt de skyldigheter som placeras på arbetsgivaren.

Vidare anser fakultetsstyrelsen att promemorians förslag är proportionerliga vid tillämpning av artikel 9.1 i tillämpningsdirektivet 2014/67/EU.

Det aktuella lagstiftningsärendet förstärker den sammanblandning av transporträtt och arbetsrätt som redan föreligger i regelverket om gränsöverskridande arbete i vägtransportsektorn och som skapar oerhört svårtillgängliga regler. Fakultetsstyrelsen ser emellertid inte något alternativ till denna ordning och får acceptera den aktuella lagstiftningstekniken.

Bland annat Transportstyrelsen och Arbetsmiljöverket tilldelas nya uppgifter i en sådan utsträckning att det förefaller orealistiskt att de tillkommande kostnaderna ska kunna hanteras inom befintliga anslag (jfr avsnitt 8.5). Fakultetsstyrelsen förutsätter att de aktuella myndigheterna ges utökade ekonomiska ramar.

Sanktion för överträdelser av regleringen av hyrda fordon

Fakultetsstyrelsen anser att sanktionsavgifter framstår som ett mer effektivt styrmedel än penningböter (jfr s. 79). Det sätt på vilket överträdelser kan antas begås hindrar inte strikt ansvar. Med sanktionsavgifter kan sanktionsnivån justeras till lämplig stränghet. Penningböter ger inte tillräckligt ingripande sanktioner.

Sanktion för underlåtenhet att anmäla vissa uppgifter

Fakultetsstyrelsen anser att sanktionsavgifter framstår som ett mer effektivt styrmedel än penningböter (jfr s. 89). Det sätt på vilket överträdelser kan antas begås hindrar inte strikt ansvar. Med sanktionsavgifter kan sanktionsnivån justeras till lämplig stränghet. Penningböter ger inte tillräckligt ingripande sanktioner.

Arbetsmiljöverkets roll i framtagande av tillsynsstrategi

Fakultetsstyrelsen anser att Arbetsmiljöverket i egenskap av specialistmyndighet för både arbetsmiljö och utstationering bör medverka i utarbetandet av tillsynsstrategin (jfr s. 105).

Misstankegrad avseende överträdelse av arbetstidsregler

Promemorians förslag använder termen 'misstänker', men tydliggör inte exakt vilken grad av misstanke som ska utlösa anmälningsskyldighet. Detta bör klargöras i den fortsatta beredningen. Dessutom förordar fakultetsstyrelsen i sammanhanget ett mycket lågt krav om misstankegrad; jfr anledning anta (jfr s. 127).

Arbetsmiljöverkets roll i framttagande av tillsynsstrategi avseende vägarbetstider

Fakultetsstyrelsen anser att Arbetsmiljöverket i egenskap av specialistmyndighet för arbetsmiljö bör medverka i utarbetandet av tillsynsstrategin (jfr s. 129).

Nedsättning av sanktionsavgift avseende kopia av utstationeringsdeklaration

Fakultetsstyrelsen framhåller att nedsättning av sanktionsavgift framförallt ska kunna komma ifråga i situationer då tillfredsställande kontroll av utstationeringen kan ske trots att en regelrätt deklaration saknas (jfr således s. 172, s. 235).

Utstationering endast vid cabotagetransporter enligt tjänsteavtalsfallet?

Under åberopande av de skäl som framförs i promemorian avvisar fakultetsstyrelsen det s.k. alternativa förslaget (jfr avsnitt 7.12.1). Eftersom redan gällande utstationeringsregler är oerhört komplicerade (jfr Sjödin & Wadensjö, 25 år med utstationering av arbetstagare till och från Sverige, SIEPS rapport 2020:8) bör huvudförslaget, som sammantaget ger mer lättillgängliga och tydligare regler med mindre inslag av nyans, genomföras för det alternativa förslaget. Redan regelverkets nuvarande grad av komplexitet kan framstå som ett praktiskt hinder mot utövandet av rätten till fri rörlighet. Huvudförslaget framstår inte som oproportionerligt.

Misstankegrad avseende utstationeringssituation

Regleringens effektivitet och genomslag i praktiken får inte hindras av att den rättsliga klassificeringen av utstationeringssituationen är oerhört komplicerad. En mycket låg misstankegrad bör gälla ifråga om underrättelseskyldighet (jfr s. 191). Promemorian är inte tydlig om vilken misstankegrad som föreslås. Detta bör förtydligas i den fortsatta beredningen. Vid anledning anta – eller annat lämpligt lägre ställt krav – att utstationering föreligger bör underrättelseskyldighet inträda.

Enligt delegation

Niklas Selberg